

Lausuntopyyntökysely

Ohjeet:

Sähköisessä kyselylomakkeessa voi liikkua edestakaisin painamalla Edellinen- tai Seuraava -painikkeita. Kysely on mahdollista lähettää vastaamatta kaikkiin kysymyksiin, mutta osa kysymyksistä on merkitty pakollisiksi. Mahdolliset kysymyksiin annetut perustelut huomioidaan vastauksia analysoitaessa. Kyselyn lopussa on runsaasti vastaustilaa lausujien vapaamuotoisille kommenteille. Vastauksia on mahdollista muokata ennen kyselylomakkeen lähettämistä. Kyselyn voi tarvittaessa keskeyttää painamalla Keskeytä-painiketta ja jatkaa vastaamista myöhemmin. Keskeytä-painikkeesta kysely vie automaattisesti sivulle, jossa on linkki jatkettavaan kyselyyn. Sivulla voi myös lähettää linkin sähköpostiisi. Viimeisen kysymyksen lopussa on Yhteenveto-painike, josta pääset tarkastelemaan laatimiasi vastauksia. Yhteenvetosivulta pääset muokkaamaan (Muokkaa vastauksia -painike) ja tulostamaan (Tulosta-painike) kyselyn. Tämän jälkeen kysely pitää vielä lähettää.

Vastauksien lähetys: Kun kyselyyn vastaaminen on valmis, paina kyselylomakkeen yhteenvetosivun lopussa olevaa Valmis-painiketta. Lähettämisen jälkeen kyselyvastausta ei ole enää mahdollista täydentää tai muokata.

Tämä on kyselyn tekstitiedostoversio, jota voi käyttää lausuntopyyntöä käsittelemisen helpottamiseksi. Toimielimen käsittelyssä voidaan noudattaa esimerkiksi menettelyä, jossa lausuntoa työstetään tekstitiedostomuotoisena ja käsittelyn lopuksi tekstitiedostoon laaditut vastaukset syötetään kyselyyn.

Sähköisen kyselyn Internet-osoite: <https://www.webropolsur-veys.com/S/23CD4E7D9E3E90FB.par>

Lisätietoja lausuntopyyntöstä antavat:

Alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti, p. 0295163012, s-posti tuomas.poysti@stm.fi

Hallitusneuvos Pekka Järvinen, p. 02951 63367, s-posti pekka.jarvinen@stm.fi

Finanssineuvos Teemu Eriksson, p. 02955 30177, s-posti teemu.eriksson@vm.fi

Kyselyn tekniseen toteutukseen liittyvät kysymykset:

Osastosihteeri Riikka Friberg, p. 02951 63629, s-posti riikka.friberg@stm.fi

Osastosihteeri Jaana Aho, p. 02951 63395, s-posti jaana.aho@stm.fi

TAUSTATIEDOT

Vastaajatahon virallinen nimi
Luumäen kunta

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Lausuntopyyntöä käsitteleväpäivämäärä toimituksessa

Toimielimen nimi
Luumäen kunnanhallitus

Onko vastaaja*

kunta

sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
maakunnan liitto
muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
valtion viranomaisen
järjestö
joku muu

Kysymykset

1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajoon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Kyllä

Ei

Ei kantaa

2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Etelä-Karjalassa on menestyksekkäästi toteutettu sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä erikoissairaanhoidon integraatiota vuodesta 2010 lähtien. Vuoden 2016 alusta Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin täysjäseneksi liittyy myös Imatran kaupunki, jonka myötä Eksoten palvelut kattavat kaikki Etelä-Karjalan maakunnan kunnat. Tämän lisäksi Etelä-Karjalassa tehdään laajalta myös muuta maakuntatason yhteistyötä.

Koko Suomea ajatellen tulisi huomioida myös kuntien oma näkemys.

Etelä-Karjala on valmiina toimimaan edelläkävijänä myös uuden itsehallintoalueen palvelu-rakenteiden pilotoinnissa, sillä Etelä-Karjalassa ollaan sote-palvelurakenteiden osalta jo nyt hallituksen linjausten mukaisessa järjestämismallissa.

Etelä-Karjalan maakunta on sopivan kokoinen ja myös yhdyskunta- ja elinkeinorakenteensa ansiosta kantokyvyltään riittävä (esim. alue BKT:n taso) tuottamaan väestön tarvitsemat palvelut kattavasti ja tehokkaasti. Tarvetta Etelä-Karjalan itsehallintoalueelle puoltavat myös vilkas rajaliikenne ja vapaa-ajan asutuksen volyyymi, jotka kasvattavat palvelujen kysyntää ympäri vuoden.

Paras tae palveluiden tehokkaalle järjestämiselle on päätöksenteon säilyttäminen lähellä, omassa maakunnassa.

Palveluiden järjestämisessä maakunnallisesti on kuitenkin panostettava palveluiden saatavuuteen ja lähipalvelupisteiden aitoon toimivuuteen. Kuntalainen tulee olla kehittämistyön keskiössä. Myös uusilla toimitavoilla tulee varmistaa että kuntalainen saa tarvitsemansa palvelun läheltä esim. digitalisaatiota hyödyntäen. Myös yhteispalvelupisteillä ja asiantuntijoiden välisellä yhteistyöllä varmistetaan palveluohjus.

3. Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille: Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Etelä-Karjala

Etelä-Pohjanmaa

Etelä-Savo

Kainuu

Kanta-Häme

Keski-Pohjanmaa

Keski-Suomi

Kymenlaakso

Lappi

Pirkanmaa

Pohjanmaa

Pohjois-Karjala

Pohjois-Pohjanmaa

Pohjois-Savo

Päijät-Häme

Satakunta

Uusimaa

Varsinais-Suomi

4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Perustelu kysymyksen kaksi yhteydessä.

5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Ratkaisu on Etelä-Karjalan näkökulmasta hyvä, jos Etelä-Karjala muodostaa selkeän sote-alueen. Se mahdollistaa Eksoten toimivan palvelutuotannon kehittämisen myös jatkossa. Etelä-Karjalassa on toimiva sote-kokonaisuus, jolla on jo nyt valmiudet hoitaa laajan tason palveluita ml. laajan päivystyksen sairaala. Etelä-Karjalan on oltava yksi 15 sote-alueesta ja Eksoten palvelukokonaisuuteen

on mahdollista ottaa maantieteellisesti, logistisesti ja luontaisen asiain pohjalta tarkasteltuna myös uusia alueita- ja kuntia. Etelä-Karjalassa on jo usean vuoden kokemus maakunnallisten sote-palvelui

den tuottamisesta. Saimaan ammattikorkeakoulu on yksi suurimmista sosiaali- ja terveys-alan kouluttajista Suomessa. Sillä on monipuolinen sote-alan koulutustarjonta kattaen sairaanhoitaja-, sosionomi-, terveydenhoitaja-, fysioterapeutti- ja ensihoitajakoulutuksen. Saimaan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan koulutuksen volyymi pystyy vastaamaan myös maantieteellisesti laajemman sote-alueen toiminnan tarpeisiin. Saimaan ammattikorkeakoulun roolia vahvistaa entisestään suunnitelmat yhdistää se osaksi Lut-konsernia.

6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia.

Väestömäärä ja sen ennustettu kehitys

Huoltosuhte ja sen ennustettu kehitys

Taloudelliset edellytykset

Mahdollisuudet varmistaa yhdenvertainen sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus

Mahdollisuudet varmistaa kattava sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus

Mahdollisuudet suunnitella ja toteuttaa toimiva palveluverkko

Mahdollisuudet toteuttaa kustannustehokas tuotantorakenne

Kielelliset erityispiirteet

Maakuntien välinen luontainen yhteistyö ja työssäkäynti- tai asiointisuunnat

Jokin muu, mikä? **Jo olemassa olevat toiminnalliset kokonaisuudet.**

7. Kaikki itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Etelä-Karjala muodostaa Kaakkois-Suomen vaalipiirin Etelä-Savon ja Kymenlaakson maakuntien kanssa. Olemme näin ollen valmiita yhteistyöhön Etelä-Savon ja Kymenlaakson kanssa Etelä-Karjalan laajan päivystyksen sairaalan palveluiden sekä vaativassa erikoissairaanhoidossa tukeutuen HUS:n erva-alueeseen, kuten jo aikaisemmin. Olennaista Etelä-Karjalan kannalta on, että täällä tehty Sote:n sisällöllinen ja organisatorinen kehitystyö ei mene hukkaan.

8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Kyllä

Ei

Ei kantaa

9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Olennaista Etelä-Karjalan kannalta on, että täällä tehty Sote:n sisällöllinen ja organisatorinen kehitystyö ei mene hukkaan. Myös luontainen asiointi tapahtuu pääsääntöisesti Etelä-Karjalan alueella ja Etelä-Karjalan kuntien kesken.

10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ym-päristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Jotta IH-alueilla voidaan saavuttaa aluehallinnon keventämisen, yksinkertaistamisen ja byro-kratian vähentämisen tavoitteet, tehtäväkenttä tulee määritellä niin, että olemassa olevat

kuntayhtymäpohjaiset rakenteet ja valtion aluehallinnon kehittämistehtävät ohjataan laajasti itsehallintoalueille huomioiden asiakaslähtöinen lähestymistapa. IHA-alueet voivat sopia tehtävien hoitamisesta tarkoituksenmukaisissa kokonaisuuksissa yhteistyössä.

Seuraavat tehtävät esitetään siirrettäväksi itsehallintoalueille:

-ELY-keskusten Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastualueen kaikki toiminnot

lukuunottamatta turvapaikanhakijoiden vastaanottoon liittyviä valmiustyyppejä tehtäviä, jotka istuvat Migrille.

- IHA-alueiden elinkeinotehtäviin olennaisesti linkittyy TEKES-rahoitus, jossa kansallisen tason ohjaus on kannatettavaa, mutta asiantuntijat ja rahoituspäätösten valmistelun tulee olla IHA-alueilla.

- Vaikeimmin työllistyvien palvelujen osalta saadaan synergia IHA-alueella sote-palveluihin.

- ELY-keskusten, kuntien ja maakunnan liittojen kaikkien ympäristötehtävien yhdistämisellä IHA-alueeseen

saadaan synergiaa. ELYjen tehtäviä ei voi hajottaa eri virastoihin, sillä kunkin tehtäväalueen tehokas hoitaminen edellyttää tiivistä yhteistyötä muiden tehtävä-alueiden kanssa. Esimerkiksi alueidenkäytön kysymyksissä tarvitaan luonnonsuojelun tai ympäristönsuojelun asiantuntijoita.

Ympäristönsuojelu tulee pitää kunnissa.

-ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri –yksikön liikennejärjestelmätehtävistä mm.

- Strateginen liikennejärjestelmätyö

- Liikenneasioiden aluekehitysyhteistyö – osaaminen ja alue- ja paikallistason tunte-mus oltava myös Livin puolella

- Joukkoliikenteen järjestämisen ja taksiliikenneasiat

- Yksityistieasiat, myös kunnista ja Metsäkeskuksesta

- Liikenneturvallisuussuunnittelu

- Maankäyttöasiat

-Alempiasteisen tieverkon tienpidon suunnittelu, ohjaus ja rahoitus

- AVI:n tehtävistä nuoriso-, liikunta- ja kirjastokokonaisuus sekä vesi- ja ympäristöluvut

- **Pelastustoimen** järjestämistäsi vastuun siirtämisellä itsehallinto-alueille voidaan varmistaa mm. pelastustoimen ja sote:n yhteistyöhyödyt ensihoitopalveluissa

- Maakunnan liittojen kaikki tehtävät

- **Toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa Etelä-Karjalassa on jo nyt yksi maakunnallinen järjestäjä.** Sen yhdistämisellä IHA-alueeseen koulutuksen järjestäjä voi keskittyä ydin-tehtäväänsä opetukseen ja vähentää hallintoa

11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntien yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi?

Yhteys tulee varmistaa niin, että kunnilla on riittävät ja oikeudenmukaiset kannustimet edistää kuntalaistensa hyvinvointia ja terveyttä. Rahoituksen erillisyyden voi muuten johtaa kokonaisuuden näkökulmasta tehottomuuteen ja osaoptimointiin. Ehkäisevien toimenpiteiden merkityksen tulee näkyä kustannuskehityksen hallinnassa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen tulisi kunnissa nähdä vahvasti poikkihallinnollisena ja kuntalaisten elämänlaatua edistävänä toimintana.

Kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ei tulisi lainsäädännöllä määritellä liian tiukasti vaan mahdollistaen joustavan toiminnan ja yhteistyön eri toimijoiden kanssa. Itsehallintoalueen tulee kuitenkin huolehtia koordinaatiosta kuntien ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottajien välillä, jotta hyvinvoinnin ja terveydenhuollon ennaltaehkäisy on vaikuttavaa, tuloksellista ja taloudellista.

12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Etelä-Karjala on valmis toimimaan pilottialueena ja käynnistämään uudistuksen etujassa jo vuonna 2018, mikäli pilotoinnille halutaan luoda lainsäädännölliset mahdollisuudet tai tällainen erivapaus sallitaan nykyllä lainsäädännön puitteissa..

Aluelinjaus mahdollistaa toimivien ja tehokkaiden palveluiden järjestämisen sekä alueiden erilaisuudet paremmin huomioivan elinkeinopolitiikan. Lisäksi se mahdollistaa alueiden välisen luontaisen yhteistyön syventämisen, joka voi konkretisoitua lähivuosina maakuntien tai alueiden vähenevänä määränä myös vapaaehtoisten ratkaisujen pohjalta.

Etelä-Karjalassa on valmius sopia nykyisten kuntayhtymien edustuksesta seuraavien kunta tai maakuntavaalien yhteydessä, jonka jälkeen voitaisiin muodostaa ns. siirtymäkauden hallitus vastaamaan maakunnan kuntayhtymien yhteisestä päätöksenteosta. Asiaa on tarkasteltava erityisesti lainsäädännön osalta ripeästi, mikäli maakunnalliselle kokeilulle halutaan luoda lainsäädännölliset ja rahoituskelliset puitteet.

Kiinteistöjen ja omaisuusmassan hallinta sekä tukipalveluiden järjestelyt on ratkaistava pikimmiten.

13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Rahoituskysymys on ratkaisevassa asemassa itsehallintouudistuksen onnistuneessa toteuttamisessa. Alueet tarvitsevat siirtymävaiheessa sekä omaa verotusoikeutta, että valtionrahoitusjärjestelmää. Maan eri osien kehityserot (mm. väestörakenne, etäisyydet, sairastavuus ja palveluntarve) on huomioitava valtion rahoitusjärjestelmän puolella toimivan tulon-tasausjärjestelmän avulla, joka ei kuitenkaan poista kannustetta palveluiden tehokkaalle tuotannolle.

Rahoitusratkaisu ei saa vaarantaa tai vesittää itsehallinnon demokraattista pohjaa ja sen on myös palkittava tehokkuudesta ja tuottavuudesta. Itsehallinnon perusta muodostuu siitä, että alueilla on oltava mahdollisuus päättää tulojen ja menojen rakenteesta itsenäisesti.

Soten näkökulmasta yksikanavaisen rahoitusmallin kehittäminen on olennaisen tärkeä uudistuksen onnistumiselle. Ainoastaan kokonaiskustannuksien hallinnan avulla saamme kokonaistaloudellisuutta.